

SPIS TREŚCI

WSTĘP – cel, podstawa, zakres i układ opracowania	7
I. WIEŚ I FOLWARK	15
WIEJSKA CHATA	17
Podstawy teoretyczne, poglądy i wzorce (1800–1918)	17
Problematyka domów włościańskich w polskim piśmiennictwie fachowym	17
Lata 1800–1850 – czyli o początkach doskonalenia „pomieszczeń włościańskich”	17
Lata 1850–1863 – czyli o pierwszych wzorcowych projektach chat „dogodnych zdrowych i oszczędnych”	21
Lata 1863–1890 – czyli o włościańskim mieszkaniu w początkach nowej „ery historii małej własności”	29
Lata 1891–1914 – czyli o kształtowaniu modelu wzorowej chaty „w typie polskim”	33
Chata włościańska przedmiotem badań i studiów	33
Higieniści a „kwestia mieszkań na wsi”	37
Mieszkania wzorce „dla użytku pomniejszych gospodarzy rolnych”	41
Początki włościańskiego ogrodnictwa	45
Przewycięzanie „straszego wroga, jakim jest dla wieśniaka klęska ogniowa”	46
W poszukiwaniu swojskich modeli i wzorców	50
Pierwsze projektowe przymiarki	50
Na potrzeby odbudowy wsi	57
Dwudziestolecie międzywojenne (1918–1939) – realia, nowe wzorce i realizacje	65
Czas odbudowy	65
Czas reform rolnych	74
Akcja budowlana Ministerstwa Rolnictwa i Reform Rolnych	78
Akcja budowlana Państwowego Banku Rolnego	85
Działania pomniejszych sojuszników	89
Z kredytowym wsparciem	94
Budownictwo samorodne	104
FOLWARCZNY „CZWORAK”	113
Podstawy teoretyczne, wzorce i pierwsze realizacje (1850–1918)	113
Problematyka domów mieszkalnych dla służby folwarcznej w polskim piśmiennictwie fachowym	113
Lata 1850–1869 – czyli o projektowaniu wiejskich mieszkań „bez względu na zdrowie, dobrobyt i moralność robotnika i jego rodziny	113
Lata 1870–1889 – czyli o staraniach aby „parobczańskie mieszkanie uczynić niezależnym, zdrowym, dogodnym i moralnym”	115

Lata 1890-1910 – czyli o mieszkaniach pod względem higieny i wygody „potrzebom zwykłego służącego folwarcznego” odpowiadających	124
Lata 1911-1918 – czyli o narodzinach modelu swojskiego domu służbowego w otoczeniu ogrodowym i próbach jego wykorzystania w odbudowie kraju	131
Pierwsze nowoczesne folwarczne mieszkania	136
Dwudziestolecie międzywojenne (1918–1939)	
– realia, wzorce i realizacje	146
Powojenne realia i mieszkaniowe wzorce	146
Modernizacja starych zasobów mieszkaniowych	151
Nowe realizacje	157
II. MIASTO, PRZEDMIEŚCIE I OSADY FABRYCZNE	169
TANI DOM Z OGRODEM	
jako mieszkanie „ludzi skromnych, żyjących z pracy własnych rąk i głowy”	171
Podstawy ideowe, dążenia i wzorce (1850–1918)	171
Dom z ogrodem modelowym mieszkaniem dla warstw pracujących w dobie industrializacji	171
Zagraniczne dokonania i wzorce	171
Polskie realia i dążenia	183
Dom w otoczeniu ogrodowym – pierwsze inicjatywy krajowe	194
W kręgu idei miast-ogrodów	194
Na potrzeby przyszłej odbudowy	221
Dwudziestolecie międzywojenne (1918–1939)	
– realia, wzorce i dokonania realizacyjne	231
Odbudowa „pod hasłem budowy małych domków z ogródkami”	231
„Na fali niepodległościowego entuzjazmu”	231
„W kierunku od ideału do rzeczywistości”	251
Inicjatywy Zarządów Miast	252
Inicjatywy spółdzielni mieszkaniowych	259
Inicjatywy na rzecz pracowników przedsiębiorstw, zakładów przemysłowych i kopalń	266
Prywatne inicjatywy parcelacyjne i budowlane	274
Kryzysowa „akcja popierania drobnego budownictwa”	281
W kierunku oszczędności w projektowaniu, budowie i eksploatacji	281
„Blok wielopiętrowy czy dom jednorodzinny”	281
Drobne budownictwo „kołem zamachowym gospodarczego żywienia”	283
Nowe materiały i konstrukcje	287
Nowe koncepcje planistyczne	302
Projekty typowe i ich promocja	309
Dokonania – wybrane realizacje	322
Z wykorzystaniem drewnianego budulca	324
W warunkach „możliwie pełnej swobody w wyborze konstrukcji”	332

Pod auspicjami Towarzystwa Osiedli Robotniczych	347
„Torowskie” normy i modele mieszkaniowe	347
Dokonania realizacyjne	355
Własna działalność inwestycyjna	355
Kredytowanie i koordynacja inicjatyw lokalnych	360
Ostatnie przedwojenne lata – dorobek i perspektywy	380
III. TYTUŁEM ZAKOŃCZENIA	391
„Typ domu własnego polskiego” (1918 – 1929)	393
Program i ułożenie wnętrza	393
Typy i ich formuła stylistyczna	397
Funkcjonalny „tani dom własny” (1929 – 1939)	401
Program i ułożenie wnętrza	401
Typy i ich formuła stylistyczna	408
Bibliografia	413
Wykaz skrótów	434
Spis i źródła ilustracji	435
Indeks miejscowości i ważniejszych osiedli	451
***	
A Small Home with a Garden in the Background: The Theory and Practice of Popular Residential Architecture in Interwar Poland – Recapitulation	455